บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยนำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษา และครูพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 105 โรงเรียน จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหาร จำนวน 105 คน
1.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 105 คน
1.1.3 ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 105 คน
1.1.4 ครูพระสอนศีลธรรม จำนวน 18 รูป
รวมทั้งสิ้น 333 รูป / คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษา และครูพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 182 รูป/คนซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :62) และการเทียบสัดส่วน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (Sample Size) ตามสูตรของทาโร่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อน 0.5 ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

(เมื่อความเชื่อถือได้ของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง = 95%)

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ร้อยละ 5

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{333}{1+333*(0.05)^2}$$

n = 182 รูป/คน

1.2.2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้คำนวณหาตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง (Proportional Stratified Random Sampling) ผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษา และครูพระสอนศีลธรรม โดยใช้สูตร ดังนี้

$$n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดย n_i = กลุ่มตัวอย่าง

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_i = จำนวนผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธาน ครูพระ

N = จำนวนผู้บริหารครูผู้สอนประธานและครูพระที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

แทนค่าในสูตร ตัวอย่างเช่น จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สพท.นค.1

1. จำนวนผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สพท.นค.1 จำนวน 105 คน

2. จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 333 คน

3. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 182 คน

$$n_i = \frac{105 \times 182}{333}$$

n_i = 57 คน

ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธ จำนวน 57 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2.3 เมื่อได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

อำเภอ	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธาน	ครูพระ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ประธาน	ครูพระ	รวม
เมือง	37	37	37	8	119	20	20	20	4	64
ท่าบ่อ	15	15	15	5	50	8	8	8	3	27
ศรีเชียงใหม่	21	21	21	3	66	11	11	11	2	35
สังคม	13	13	13	2	41	7	7	7	2	23
กิ่งโพธิ์ตาก	7	7	7	0	21	4	4	4	0	12
กิ่งสระใหร	12	12	12	0	36	7	7	7	0	21
รวม	105	105	105	18	333	57	57	57	11	182

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Type) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการจัดวิถีพุทธสู่วิถีการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเสนอแนะการพัฒนา ด้านการพัฒนาบุคลากรและคุณลักษณะบุคลากร โรงเรียนวิถีพุทธ และด้านการเกื้อกูลสัมพันธ์โรงเรียนวิถีพุทธและชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ของผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษา และครูพระสอนศีลธรรม ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-End Question)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ

3.2 เลือกวิธีสร้างแบบสอบถาม และศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Type)

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ จากขอบเขตของคำถามที่ได้กำหนดไว้ในร่างแบบสอบถาม โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของณัฐวุฒิ อรุณพานิช

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษา ดังนี้

3.5.1 พระโสภณวิหารการ (ค.ม. การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอเมือง ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย พระอารามหลวง จังหวัดหนองคาย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องของเนื้อหาในแบบสอบถาม

3.5.2 ดร.อภิชาติ โพธิสาน (Ph.D. in Ed.) ตำแหน่ง ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนโพธิสารวิทยา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (Wording) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์

3.5.3 พระครูโสภัคสัญญา กนฺตจาโร (ศน.ม. พุทธศาสตร์การพัฒนา) ตำแหน่ง ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในต้นสังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมความถูกต้องของรูปแบบของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ผลอันถูกต้องแม่นยำ

3.6 หาค่าไอโอซี (IOC – Item Objective Congruency)

3.7 ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน ในโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

.05 ขึ้นไป จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

3.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและหาคุณภาพแล้วมาจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 นำหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 นำเครื่องมือส่งถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถาม โดยส่งและรับคืนด้วยตนเอง

4.4 ส่งแบบสอบถามทั้งหมด182 ฉบับได้กลับคืนมา182ฉบับ คิดเป็นร้อยละ100

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คืนมา

5.2 ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ตรวจให้	5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ตรวจให้	4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ตรวจให้	3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ตรวจให้	2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ตรวจให้	1 คะแนน

5.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

5.3.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ

5.3.2 วิเคราะห์ระดับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

5.3.3 เปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาและครูพระสอนศีลธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน โดยใช้สถิติ F-test (One way ANOVA) และหากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ LSD (Least Significance Different) ต่อไป

5.3.4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยวิธีการจัดกลุ่มประเด็นสำคัญแล้วนำเสนอเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่และร้อยละ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าความถี่ (Frequency)

6.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.5 สถิติที่ใช้เพื่อการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-test (One Way ANOVA)